

Dosarul nr. 3r-121/23
2-22034837-01-3r-04052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

DECIZIE

11 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Mariana Pitic

examinând recursul depus de Gori Dumitru,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Gori Dumitru împotriva Preturii sectorului Râșcani, mun. Chișinău privind anularea dispoziției nr. 255 din 22 noiembrie 2021 cu privire la demontarea/evacuarea construcției neautorizate și eliberarea terenului proprietate municipală din str. Ismail 102/4, sectorul Râșcani, mun. Chișinău,

împotriva încheierii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Gori Dumitru împotriva hotărârii din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 14 martie 2022, Gori Dumitru a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Preturii sectorului Râșcani, mun. Chișinău privind anularea dispoziției nr. 255 din 22 noiembrie 2021 cu privire la demontarea/evacuarea construcției neautorizate și eliberarea terenului proprietate municipală din str. Ismail 102/4, sectorul Râșcani, mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost respinsă acțiunea depusă de Gori Dumitru ca fiind neîntemeiată.

La 07 decembrie 2022, Gori Dumitru, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. Totodată, apelantul a indicat că motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le va prezenta ulterior într-o cerere de apel suplimentară după ce va lua cunoștință de hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Gori Dumitru pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege.

La 26 aprilie 2023, Gori Dumitru a depus recurs împotriva încheierii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, prin faptul că a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Astfel, a menționat că la data de 09 februarie 2023 a primit prin intermediul scrisorii recomandate un plic de la oficiul poștal, adresat de la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani privind expedierea participanților la proces a hotărârii motivate a instanței de fond, însă în acel plic se afla doar scrisoarea de expediere, iar anexele lipseau. Deplasându-se la sediul instanței de fond pentru a primi anexele expediate și a formula apelul motivat, personalul instanței i-a refuzat eliberarea dosarului spre cunoștință.

Solicită admiterea cererii de apel, casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 27 martie 2023, fiind notificat recurentul la data de 14 aprilie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.117)

Astfel, recursul depus la 26 aprilie 2023, este în termen.

La 04 mai 2023 în adresa intimatului a fost expediată pentru cunoștință copia cererii de recurs.

Prin referința depusă la data de 11 mai 2023, Pretura sectorului Râșcani a solicitat respingerea cererii de recurs și menținerea încheierii contestate.

Examinând recursul, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

La caz, este de menționat că din conținutul cererii de recurs, rezultă că Gori Dumitru a invocat dezacordul cu încheierea din 17 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Gori Dumitru împotriva hotărârii din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din considerentul că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca justificată concluzia Curții de Apel Chișinău de declarare inadmisibilă a apelului depus de Gori Dumitru.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Potrivit prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calculul termenelor în materie de contencios administrativ sunt stipulate prin prisma art. 195 Cod administrativ, de prevederile Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Actele cauzei denotă că, la 07 decembrie 2022, Gori Dumitru a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În conformitate cu prevederile art. 223 Cod administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Conform art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art. 97 alin. (1) și (3) Cod administrativ, prevede că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Prin prisma art. 109 Cod administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din materialele cauzei rezultă că, copia hotărârii motivate din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, la 09 februarie 2023, a fost notificată lui Gori Dumitru, circumstanță ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 109).

Prin urmare, în situația în care materialele cauzei atestă notificarea copiei hotărârii motivate din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani către apelantul-recurent Gori Dumitru, Colegiul reiterează că, din ziua următoare aducerii la cunoștință a copiei hotărârii motivate a primei instanțe urmează a fi calculat termenul de 30 de zile în sensul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ pentru depunerea motivării apelului.

În speță, termenul de prezentare pentru Gori Dumitru a motivării apelului și-a început curgerea la data de 10 februarie 2023, ziua imediat următoare datei recepționării copiei hotărârii motivate de către apelantul-recurent Gori Dumitru și a expirat la data de 11 martie 2023 (sâmbătă). Dat fiind faptul că ultima zi de depunere a apelului motivate a căzut în zi nelucrătoare, motivarea apelului urma a fi depusă în următoarea zi lucrătoare 13 martie 2023 (luni).

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, recurentul-apelant Gori Dumitru nu a prezentat motivarea apelului, motiv pentru care instanța de apel corect a declarat apelul inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Nu pot fi reținute argumentele invocate în cererea de recurs precum că hotărârea motivată nu a fost notificată, deoarece nu era prezentă în plicul poștal. Or, materialele cauzei demonstrează contrariul, hotărârea motivată a instanței de fond fiind recepționată de recurentul-apelant Gori Dumitru, fapt confirmat prin avizul anexat la materialele cauzei.

Mai mult ca atât, odată cu recepționarea corespondenței instanței de judecată cu mențiunea „hotărârea motivată” pe avizul de recepție în dreptul căreia recurentul a aplicat semnătura, acesta nu a înaintat careva obiecții nici primei instanțe nici oficiului poștal în acest sens.

Astfel, recurentul nu a prezentat probe justificative în susținerea argumentului că copia hotărârii motivate a primei instanțe nu a fost prezentă în plicul poștal.

Astfel, instanța de apel prin încheierea din 27 martie 2023, întemeiat a declarat apelul depus de Gori Dumitru, împotriva hotărârii din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului, iar potrivit alin. (2) lit. e) al aceluiași articol, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Completul de judecată va menționa că, în conformitate cu art. 237 alin. (1) Cod administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)-(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Potrivit alin. (2) al aceluiași articol, încheierea instanței de apel prin care este respinsă cererea de repunere în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului poate fi contestată cu recurs. Încheierea instanței de apel prin care sa făcut repunerea în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului poate fi contestată doar odată cu fondul.

În conformitate cu art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Subsecvent normei enunțate, Completul de judecată relevă că în cazul omiterii unui termen, legea acordă posibilitate părții de a solicita repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, conform art. 65 din Codul administrativ, dar numai la prezentarea probelor și motivelor întemeiate.

În speță, Gori Dumitru nu a prezentat instanței de apel motivarea apelului și nici nu a înaintat instanței de apel o cerință de repunere în termen a acesteia, cu anexarea probelor justificative de omitere a termenului legal.

Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consemnează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

La caz, se reține și prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că apelantul-recurent, fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin prezentarea motivată a apelului conform prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

În speță, s-a constatat că apelantul, Gori Dumitru nu și-a exercitat dreptul de a prezenta motivarea apelului în conformitate cu art. 232 alin. (2) Cod administrativ, aspect ce impune prin prisma art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, de a declara apelul inadmisibil.

Astfel, se constată ca întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului ca inadmisibil, fiind cert stabilit că Gori Dumitru, nu a prezentat instanței de apel motivarea apelului, motiv din care survin sancțiunile procedurale prevăzute de art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, și anume de a declara apelul inadmisibil.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, în cazul admiterii unui astfel de apel, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei), în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Gori Dumitru.

Se menține încheierea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Gori Dumitru împotriva Preturii sectorului Rîșcani, mun. Chișinău privind anularea dispoziției nr. 255 din 22 noiembrie 2021 cu privire la demontarea/evacuarea construcției neautorizate și eliberarea terenului proprietate municipală din str. Ismail 102/4, sectorul Rîșcani, mun. Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Pitic